

Kampanja za proizvodnju mlađi lipljena u ribogojnim objektima Bosne i Hercegovine

Od 1963. godine kada su udruženja ribolovaca preuzela na korišćenje riblji fond u najvećem dijelu ribolovnih voda u Bosni i Hercegovini sve se više poklanja pažnja poribljavanju voda. Savez sportskih ribolovaca BiH smatra jednim od svojih osnovnih zadataka da pruži svojim udruženjima što veću pomoć u mjerama zaštite i unapređenja ribljeg fonda. Za izvršenje ovog zadatka savez ima posebnu komisiju za unapređenje ribarstva koja organizuje akcije poribljavanja i pruža pomoć udruženjima pri nabavci mlađi, kvalitetivnom i kvantitativnom prijemu i poribljavanju.

U gore pomenutom periodu, za realizaciju planova poribljavanja, bilo je moguće koliko toliko zadovoljiti potrebe u mlađi potočne, mekousne i dužičaste pastrve i glavatice dok je još uvijek ostao problem obezbjeđenja potrebnih količina dvogodišnje potočne pastrve i mlađi lipljena i mladice. Svake godine javlja se sve veći broj organizacija sportskih ribolovaca, koje za svoje vode traže sve veće količine mlađi lipljena. U zadnjih nekoliko godina udruženja traže godišnje 150.000 do 200.000 komada mlađi lipljena a njihove potrebe mogle su se pokriti sa jedva 15 do 25%. Pored neznatne proizvodnje u domaćim mrestilištima mlađi lipljena nabavlja se uglavnom iz ribogojnih objekata u SR Sloveniji, koji mogu da isporučuju vrlo ograničene količine koje preteknu po izmirenju potreba organizacija sportskih ribolovaca u pomenutoj republici. Zato se je došlo da zaključka da za ovakvu situaciju treba tražiti izlaz na drugoj strani i radi toga je Savez sportskih ribolovaca BiH u toku prošle i ove godine poveo akciju da se bar jedan dio potrebnih količina mlađi lipljena proizvodi u ribogojnim objektima SRBiH jer za to postoje potrebni uslovi.

Lipljen i mladica su dvije naročito vrijedne sportske ribe, koje sportski ribolovci sve više traže i love. Za njih se mnogo interesuju inostrani turisti a tih vrsta riba je sve manje u mnogim našim vodama. Za ovakvu situaciju ima više uzroka. Nije u

pitanju samo intenzivni izlov lipljena i mladice. Tu se radi o još nekoliko faktora, koji negativno utiču na stanje ovih riba u našim vodama. Otpadne vode uništile su ili jako smanjile prirodne uslove za život lipljena na velikom dijelu tokova. Na nekim ranije vrlo bogatim djelovima tokova više nema ni traga od lipljena, a na drugim je jako porijedjen. Pored toga treba imati u vidu da je lipljen vrlo osjetljiv na bujičave vode. Lipljen u njima nema uslova za prirodni mrijest i u njima brzo nestaje. Mrijest mu pada u vrijeme kada je vodostaj voda često vrlo velik zbog otapanja snijega i proljetnih kiša tako da mu prirodni mrijest uspijeva jedva jednom u nekoliko godina. Bujičavost mnogih naših salmonidnih voda iz godine u godinu se povećava, što dokazuju sve češće poplave i ogromne štete koje čine relativno male rijeke. To je i razlog da se je došlo do zaključka da se za održavanje fonda lipljena na većem dijelu tokova ne možemo osloniti samo na prirodni mrijest koji rijetko uspijeva i da lipljena treba što više vještački mrijestiti i tako ga unaprediti.

Komisija za unapređenje Saveza sagledala je svu tu problematiku i ujedno konstatovala da u Bosni i Hercegovini postoje osnovni uslovi za vještački mrijest lipljena i da je u pitanju samo dobra volja i trud koga treba uložiti da se u ovoj akciji uspije. Komisija je nastojala da se kroz nekoliko članaka u »Ribarskom listu« ukaže na potrebu i mogućnost vještačkog mrijesta lipljena u našim ribogojnim objektima sa podacima o iskustvima pri uzgoju lipljena u nekim ribogojnim objektima u Sloveniji. U člancima je ukazano da pri proizvodnji mlađi lipljena za poribljavanje ne dolazi više u pitanje mrijest, ishrana i uzgoj mlađi nego da je samo problem u izlovu matičnjaka i dobijanju embrionirane ikre. Ako se zna da u Bosni i Hercegovini ima još uvijek nekoliko voda bogatih matičnim lipljenom onda se samo radi o tome da se obezbjeđe potrebna sredstva i dobro organizuje izlov matičnjaka.

70

Savez sportskih ribolovaca BiH uputio je apel svim svojim organizacijama koje imaju na korišćenju riblji fond na vodama bogatim lipljenom a koja na tim vodama imaju i svoja mrestilišta ili postoje mrestilišta privrednih organizacija, da već u ovoj godini pridruže vještačkom mrijestu lipljena. Svim takvim organizacijama Savez je uputio posebno pismo sa molbom da se maksimalno založe da se u njihovim objektima već ove godine proizvede mlađ lipljena. U pismu je naglašeno da u prvim početcima ne treba insistirati na uzgoju lipljena većeg uzrasta i da će biti veliki uspjeh ako se u vode puste veće količine mlađi koja se je oslobodila žumančane kesice. Pri poribljavanju treba koristiti iskustva u nekim našim republikama gdje se vode više poribljavaju sitnom mlađi (starom nekoliko sedmica) nego mlađu odraslijih klasa a da se pritom postiču vrlo dobri rezultati.

Savez je uputio apel slijedećim organizacijama koje imaju svoje ribogojne objekte ili na čijim vodama djeluju ribogojni objekti drugih organizacija. To su Šipovo (Pliva i Janj), Sanski Most (Sana i Dabar), Ključ (Sana i Ribnik), Banja Luka (Vrbas), »Krupa« — Banja Luka (Krupa i Vrbas), Travnik (Lašva i Bila), Fojnica (Fojnica), ZKRF SARAJEVO (Mala Bosna), Jajce (Pliva i Vrbas), Bugojno (Vrbas) i Bihac (Una i Klokot). Šteta je da najveći proizvođači mlađi za poribljavanje u BiH Ribogojno mrestilište »Zunovnica« u Hadžićima i Mrestilište i ribogojilište Blagaj kod Mostara nemaju matičnu

bazu za lipljene. Međutim i njima je Savez, kao svojim članovima uputio apel da se pridruže akciji proizvodnje mlađi lipljena a proljetna kampanja mrijesta treba da pokaže koliko će ova akcija uspijeti.

M. Vinterhalter, Sarajevo